

TUŽILAŠTVO TRAŽI DOŽIVOTNE ROBIJE ZA SREBRENICU

Author: Velma Šarić

Tužioci su zatražili da u slučaju osude kazne budu maksimalne, ali odbrana negira da se dogodio genocid. Na suđenju sedmorici zvaničnika policije i vojske bosanskih Srba (Vojska Republike Srpske, VRS) – koji su pred Haškim tribunalom optuženi u vezi sa srebreničkim genocidom počinjenim 1995. godine – ove sedmice je rečeno kako „jedina kazna koja može biti zatražena za sve okrivljene jeste doživotna robija“.

„Svi oni su lično odgovorni, jer je svako od njih počinio, planirao, podsticao i naređivao, te na druge načine podržavao i pomagao činjenje krivičnih dela za koja je optužen“, kazao je na kraju svoje završne reči tužilac Piter Mekloski (Peter McCloskey).

Vujadin Popović, Ljubomir Borovčanin, Ljubiša Beara, Vinko Pandurević i Drago Nikolić optuženi su za genocid, zločine protiv čovečnosti i ratne zločine, dok se Radivoje Miletić i Milan Gvero terete za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti.

U optužnici se kaže da su okrivljeni – zajedno sa vojnim komandantom bosanskih Srba, generalom Ratkom Mladićem – sudelovali u dva zasebna, ali povezana zajednička zločinačka plana: da se muslimansko stanovništvo protera iz enklava Srebrenica i Žepa, te „da se pobiju svi vojno sposobni muškarci zarobljeni u srebreničkoj enklavi“.

Nakon što su Srebrenicu – kao dotadašnju zaštićenu enklavu Ujedinjenih nacija – u julu 1995. zauzeli bosanski Srbi, ubijeno je oko 8,000 bošnjačkih muškaraca i dečaka.

Oko 25,000 bosanskih izbeglica pronašlo je 11. jula 1995. utočište u bazi UN-a koja se nalazila u selu Potočari (pokraj Srebrenice), nakon čega su snage bosanskih Srba sutradan otpočele akciju njihovog proterivanja iz te enklave.

„Masovno i sistematsko ubijanje Muslimana iz Srebrenice počelo je 13. jula, oko 11 sati pre podne, i nastavilo se tokom jula 1995.“, navodi se u optužnici.

Suđenje Popoviću i njegovim saoptuženicima – koji su prozvani „Srebreničkom sedmorkom“ – počelo je 14. jula 2006. Svi okrivljeni su se izjasnili kao nevini po svim tačkama optužnice.

Nakon što je tužilaštvo privelo kraju završnu reč, na scenu su stupili branioci Vujadina Popovića, koji je tokom leta 1995. bio načelnik za bezbednost Drinskog korpusa VRS-a.

Popovićevi su advokati zatražili da njihov klijent bude oslobođen po svim tačkama za genocid i ostale zločine u Srebrenici.

„Ne postoje nikakvi dokazi da je komanda VRS-a ikada donela bilo kakvu odluku o ubijanju svih muškaraca i mladića iz Srebrenice“, rekao je branilac Zoran Živanović.

Obrana je negirala tvrdnje optužbe da je Popović u julu 1995. bio nadležan za operaciju evakuacije ratnih zarobljenika i izbeglica iz Potočara, ili da je koordinisao rad vojne policije koja je to izvela.

„Popović nije bio nadležan za pitanja fizičke bezbednosti i transporta izbeglica iz Potočara, kako se navodi u optužnici“, kaže Živanović.

„Argumenti tužilaca i analize tih pitanja nisu tačni; te tvrdnje se zasnivaju na pogrešnim tumačenjima važnih pravila i dokumenata VRS-a o tretmanu ratnih zarobljenika i izbeglica“, dodao je on.

Živanović je potom ukazao na to da je „u skladu sa pravilima VRS-a, Popović samo prosledio instrukciju, a ne naredbu vojnoj policiji“. Dodao je i da je ta instrukcija „sadržavala samo uputstva o tome kako zarobljenike treba držati što dalje od osetljive vojne infrastrukture, kako bi se osiguralo da neprijatelju ne posluže kao važan obaveštajni izvor“.

„Popović nije bio stvarno nadležan za koordinaciju vojne policije Drinskog korpusa“, kazao je Živanović, osvrćući se na navode iz optužnice po kojima je Popović bio odgovoran za koordinaciju policije dok je evakuisala izbeglice iz Potočara.

Živanović je u svojoj završnoj reči kazao da je Popović samo bio prisutan u Potočarima 11. jula 1995., te da je, za sve to vreme, njegova jedina dužnost bila da osigura kontraobaveštajnu zaštitu generala Mladića.

„Popović je bio u blizini generala Mladića, ali samo u meri u kojoj je to iziskivao njegov zadatak da mu obezbedi zaštitu“, kazao je Živanović.

Obrana se potom usredsredila na navode tužilaštva da je Popović sudelovao u pogubljenjima koja su u školama u Kuli (kraj Pilice) i Ročeviću (kraj Zvornika) počinjena u periodu od 14. do 16. jula, tvrdeći da optuženik 16. jula nije bio ni u jednoj od pomenutih škola.

„Tužilac nije bio u stanju da dokaže niti da je Popović sudelovao u ubijanju zarobljenika, niti da je prisustvovao pogubljenjima“, rekao je Živanović.

Prema navodima odbrane, u dokaznom postupku protiv njenog klijenta „tužilaštvo se rukovalo izjavama očevidaca, koje su nepouzdanе i ne odgovaraju ličnom opisu okrivljenog Popovića, usled čega im se ne može verovati“.

Obrana bivšeg načelnika za bezbednost VRS-a, Ljubiše Beare, takođe je ove sedmice iznela završnu reč, tvrdeći da Beara „ne snosi odgovornost za zločine koji su u Srebrenici počinjeni tokom leta 1995.“.

U optužnici se navodi da je Beara, zajedno sa ostalom četvoricom okrivljenih za genocid, odgovoran za „prisilno razmeštanje bosanskih Muslimana iz Srebrenice i Žepe putem . . . prisilnog autobusnog transporta ljudi koji su bili odabrani u Potočarima, ili zarobljeni, ili su se predali iz kolone koja je išla ka području Zvornika“.

Bearin advokat Džon Ostojić (John Ostojic) rekao je kako odbrana „osporava izjave svih 14 svedoka optužbe“, koji su potvrdili da su Bearu videli na različitim lokacijama na području Bratunca i Zvornika u periodu od 11. do 16. jula.

Pošto su svi pomenuti svedoci izjavili kako su bili nasamo sa Bearom, njihova verzija događaja nije potkrepljena ničim drugim – kazao je Ostojić.

„Odbrana tvrdi da su brojne izjave svedoka na svaki način nepouzdanе, pošto ne mogu biti proverene, te im se stoga ne sme verovati“, rekao je advokat.

Ostojić tvrdi da je tužilaštvo „selektivno manipulisalo činjenicama i eliminisalo validne dokaze koji ne odgovaraju njihovoj priči o onome šta se zaista dogodilo u Srebrenici 1995., i o tome ko je zaista odgovoran za te događaje“. Međutim, on nije izneo nikakve detalje kojima bi tu svoju tezu i potkrepio.

„Dokazi koji Bearu u potpunosti oslobađaju svake odgovornosti su ignorisani ili prikrivani“, dodao je Ostojić, ne pozivajući se pri tom ni na kakav konkretan dokaz.

Na samom kraju svoje završne reči, Ostojić je kazao kako u slučaju osuđujuće presude za Bearu kazna koja bi mu bila izrečena ni u kom slučaju ne bi smela da bude duža od devet godina.

Poslednju izjavu je dala i odbrana Draga Nikolića, bivšeg načelnika za bezbednost Zvorničke brigade VRS-a. Njegovi advokati tvrde da je „tužilaštvo ignorisalo brojne dokaze pošto mu nije bilo u interesu da otkrije kakva je bila stvarna uloga Draga Nikolića u tim događajima“.

Odbacujući optužbe tužilaštva za genocid i udruživanje radi činjenja genocida, Nikolićev advokat Stefan Burgonj (Stephane Bourgon) je rekao kako „Drago Nikolić nije imao nikakvu nameru da uništi Muslimane kao takve, u celosti ili delimično“.

Nikolićeva odbrana se oštro usprotivila i kvalifikovanju srebreničkih zločina iz 1995. kao genocida.

Taj masakr je genocidom proglašen kako u presudama Haškog tribunala, tako i u presudi Međunarodnog suda pravde (MSP).

Međutim, Burgonj je rekao kako „zločini u Srebrenici nisu genocid“.

„Nije bilo genocida – bilo je ubijanja i stravičnih zločina, ali ne i genocida“, dodao je on.

Suđenje se nastavlja iduće sedmice.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Topic: [Courtside](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/tu%C5%BEila%C5%A1tvo-tra%C5%BEi-do%C5%BEivotne-robije-za-srebrenicu>

